

**Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi:
Muğla Örneği**

Examination of Factors Affecting Life Satisfaction of University Students: Muğla Case

Burçin UÇURMAZ¹, Meryem KARAPINAR² Aykut Can DEMİREL³

¹Öğrenci, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü, Muğla, burcin.ucurmaz@icloud.com, orcid.org/0009-0001-0632-0158

²Öğrenci., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü, Muğla, meryemkarapinar5@gmail.com orcid.org/ 0009-0001-7019-3640

³Öğr. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü, Muğla, aykutcandemirel@mu.edu.tr, orcid.org/0000-0001-6388-7313

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:

09.09.2024

Kabul/Accepted:

11.03.2025

DOI:

10.18069/firatsbed.1543521

Anahtar Kelimeler

Genç, Öğrenci, Sosyal Hizmet, Yaşam Doyumu

Keywords

Youth, Student, Social Work, Life Satisfaction

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Bu amaç çerçevesinde öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımları, sosyal yaşamlarında kurduğu ilişkiler ve algılanan akademik başarılarının Yaşam doyumu düzeylerine etkileri incelenmiştir. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden korelasyonel araştırma modeli benimsenmiş ve örneklem grubu basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmaya 362 öğrenci katılmıştır. Yapılan analizlerde öğrencilerin aile tutumlarının, gelir ve akademik başarı algılarının, kronik hastalık/engellilik durumlarının, spor ve kültürel faaliyetlere katılımlarının ve yakın/özel bir arkadaşına sahip olmalarının Yaşam doyumu düzeylerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen analizler sonucunda aile tutumlarını demokratik olarak tanımlayan öğrencilerin Yaşam doyumu düzeyleri ilgisiz aile tutumlarına sahip olanlara göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Araştırma sonuçları öğrencilerin akademik başarı ve gelir algılarının pozitif yönde değişiminin Yaşam doyumu düzeylerini de pozitif yönde etkileyebileceğini göstermiştir. Dahası katılımcıların cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, barınma tipi ve romantik ilişki değişkenleri açısından Yaşam doyumu düzeylerinin farklılaşmadığı anlaşılmıştır.

ABSTRACT

The main purpose of this research is to examine the Life Satisfaction levels of university students according to some variables. Within the framework of this purpose, the effects of students' socio-demographic characteristics, participation in artistic and sportive activities, relationships established in their social lives and perceived academic achievement on their Life Satisfaction levels were examined. In the research, correlational research model, one of the quantitative research designs, was adopted and the sample group was formed using simple random sampling method. 362 students participated in the research. The analyses revealed that family attitudes, income and academic achievement perceptions, chronic illness/disability, participation sports and cultural activities, and having a close/special friend affected students' Life Satisfaction levels. The analysis revealed that the life satisfaction levels of students who defined their family attitudes as democratic were higher than those who had indifferent family attitudes. The results of the research showed that positive changes in students' academic achievement and income perceptions can positively affect their Life Satisfaction levels. Moreover, it was found that the participants' Life Satisfaction levels did not differ in terms of gender, age, number of siblings, housing type and romantic relationship variables.

Atıf/Citation: Uçurmaz, B., Karapınar, M. ve Demirel, A.C. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi: Muğla Örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35, 2, 383-394

Sorumlu yazar/Corresponding author: Burçin UÇURMAZ, burcin.ucurmaz@icloud.com

Bu araştırma, 2022 yılında “2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı” kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

1. Giriş

İnsanlık tarih boyunca mutluluğun ne olduğunu anlamaya ve tanımlamaya çalışmıştır. Tarihsel açıdan bakıldığında mutluluğun toplum, coğrafya ve kişiye göre farklı tanımlamaları yapılmış ancak kesin olarak uzlaşılan bir tanım oluşturulmamıştır. Bu yüzden de ne olursa kişi mutlu olur sorusuna da kesin bir şekilde cevap verilememiştir (Demirel, 2015). Günümüzde ise mutluluk kavramının refah, öznel iyi oluş, yaşam doyumu ve memnuniyet gibi kavramlar ile ele alındığını söylemek mümkündür (Dost, 2007). Nitekim bu kavramlar ile mutluluğun birlikte ele alınmasının şaşırtıcı olmadığı kavramların aslında mutluluğun bileşenleri arasında olduğu değerlendirilebilir. Mutluluk ile eş anlamlı olarak kullanılan yaşam doyumu olgusu ilk olarak Neugarten vd. (1961) tarafından dile getirilmiştir (Demirel, 2015; Diener, 1984; Özer & Karabulut, 2003). Yaşam doyumu öznel iyi oluşun bilişsel yönünü oluşturmaktadır (Diener, 1984). Öznel iyi oluş ise kişinin kendi yaşamını bütün yönleriyle bilişsel ve duygusal olarak kendi bakış açısı ile değerlendirmesidir (Myers & Diener, 1995). Bu değerlendirme halihazırdaki yaşam standartlarını, geçmiş yaşantıları ve geleceği kapsayan bütüncül bir değerlendirmedir (Güdül, 2015).

İnsanlar belirli bir yaşa bağlı olmaksızın her an kendilerini idealize ettikleri standartlarla değerlendirebilmektedir. Ancak bu değerlendirmelerin daha çok ergenlikten yetişkinliğe geçiş gibi gelişimsel dönemlerde ve kaza, hastalık gibi travmatik olaylar karşısında yapıldığı söylenebilir. Ergenlikten yetişkinliğe geçişteki en kritik aşamalardan birisi üniversite yaşamıdır. Üniversite yaşamı birey açısından kimlik gelişimi, değerlerin içselleştirilmesi, uyum sağlama, sorumluluk üstlenmeye başlama ve olgunluğa erişme gibi süreçlerin yaşandığı zorlu bir dönemdir (Tel & Sarı, 2016). Üniversite döneminde gençlerin birçoğunun kök ailesinden ayrılarak başka bir şehirde yaşamaya başladığı, farklı kültürlerden gelen insanlar ile bir araya geldiği adeta yetişkinlik döneminin bir provası olduğu söylenebilir (Tel & Sarı, 2016). Dahası üniversite öğrenciliği finansal yönetim becerisinin kazanılmaya başladığı aynı zamanda yaşamın günlük rutinindeki ihtiyaçlara cevap verirken bir yandan da akademik alanda çalışmalar yapılması gereken bir dönemdir. Bu yüzden üniversite yaşamı gelişimsel bir kriz durumu olarak adlandırılabilir (Çok vd., 2023). Üniversite yaşamının zorlu ve bir o kadar da fırsatlar sunan yapısı gençlerin yetişkinlik döneminde nasıl bir birey olacağını şekillendirmektedir. Bu dönemde öğrencilerin kendi kriterlerine göre yaşamlarını olumlu olarak değerlendiriyor olmaları hem akademik başarı hem de başarılı bir yetişkinlik döneminin başlangıcı için önemli bir konudur.

Yaşam doyumu ve gençler konusu içerisinde sosyal hizmetin de yer aldığı birçok disiplinin ilgisini çekmektedir. Sosyal hizmet “sosyal değişimi ve gelişimi, sosyal bütünleşmeyi, insanların güçlendirilmesini ve özgürleşmelerini destekleyen uygulama temelli bir meslek ve akademik disiplindir” (IFSW, 2014). Hem bir meslek hem de bir bilim dalı olan sosyal hizmetin çok boyutlu (mikro-mezzo-makro) bakış açısı bireyin gelişiminin bir bütün halinde ele almayı ve aralarından gençlerin de olduğu farklı incinebilir nüfus gruplarıyla çalışmayı zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin psikososyal ve sosyoekonomik anlamda yaşadığı sorunlar sosyal hizmet mesleğinin uygulayıcısı olan sosyal hizmet uzmanları için de önemli bir çalışma alanı olduğu söylenebilir. Sosyal hizmet uzmanları gençlerle Çocuk ve Gençlik Merkezi (ÇOGEM), mahkemeler, cezaevleri, hastaneler, Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı öğrenci yurtları, üniversiteler gibi birçok farklı uygulama alanında karşılaşabilmektedirler. Bu farklı uygulamalarına karşın dönemin getirdiği sorunlar, riskler ve avantajların gençler arasında benzerlik gösterdiği söylenebilir. Sosyal hizmet uzmanlarının gençlerle uygulamalarında madde bağımlılığı, istismar, intihar gibi riskleri önlemek; gençleri bu risklerden korumak en temel amaçlarından birisidir (NASW, 2003). Sosyal hizmet uzmanları gençlerin ruh sağlığı gereksinimlerini karşılama, depresyon, okulu reddetme, anksiyete bozuklukları, sınav kaygısı vb. gibi sorunların uygun biçimde ele alınması için çalışmalar gerçekleştirirler (Özbesler & Duyan, 2010). Dahası sosyal hizmet uzmanları kendine ve çevreye zarar veren, davranış bozukluğu ve beden imajı gibi sorunlar yaşayan ve psikososyal sorunları olan gençlerle uygulamalar yaparlar (Özbesler & Duyan, 2010).

Literatür incelendiğinde son yıllarda Türkiye’de farklı örneklem gruplarının yaşam doyum düzeylerine ilişkin araştırmaların arttığı söylenebilir. Ancak üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeylerini ve yaşam doyumlarını etkileyen faktörleri inceleyen çalışmaların daha az olduğu birkaç çalışmada dile getirilmiştir (Özgür, Babacan Gümüş & Durdu, 2010). Bu kapsamda mevcut araştırmanın, literatüre üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeylerini etkileyen faktörler ile ilgili ampirik kanıtlar sağlayacak olması nedeniyle önemli olduğu değerlendirilebilir. Bu noktadan hareketle araştırmada üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç kapsamında alt amaçlar aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

Öğrencilerin;

- (1) Sosyo-demografik özelliklerine göre yaşam doyumu düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- (2) Aile ve sosyal ilişkilerine göre yaşam doyumu düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- (3) Algılanan akademik başarı düzeyleri yaşam doyumu düzeylerini etkilemekte midir?
- (4) Sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımı ile yaşam doyumu düzeyleri arasında bir fark bulunmakta mıdır?

2. Materyal ve Metot

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın amacını gerçekleştirecek en uygun yöntemin korelasyonel araştırma olduğu kararlaştırılmıştır. Korelasyonel araştırma iki veya ikiden fazla değişken arasındaki ilişkinin müdahale edilmeden incelendiği araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2017). Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin yaşam doyumlarının bazı değişkenler açısından incelendiği ve incelenen değişkenlere müdahale edilmediği için bu araştırma modeli kullanılmıştır.

2.2. Örneklem Grubu

Araştırmanın evreni Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında öğrenim gören 3946 öğrenci araştırmanın evreni olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini belirlemek için basit seçkisiz örnekleme yönteminin uygun olacağına karar verilmiştir. Araştırmaya %95 güven aralığında %5 hata payı ile 350 öğrencinin katılımı hedeflenmiş ve 362 öğrenciye ulaşılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri anket vasıtasıyla toplanmıştır. Anket iki bölüm olarak tasarlanmıştır. İlk bölüm katılımcının sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular ve literatürde yaşam doyumu ile ilgili çalışmalarda ortaya konulan bazı değişkenlere yönelik sorulardan oluşmaktadır. Anketin ikinci bölümünde Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Bu haliyle anket Kişisel Bilgi Formu ve Yaşam Doyum Ölçeği (YDÖ) olarak iki bölüm ve toplam 20 sorudan oluşmaktadır. Anket soruları ve bölümlerine ilişkin detaylı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Yaşam doyumu ile ilgili araştırmalar cinsiyet, yaş, gelir düzeyi, algılanan akademik başarı değişkenlerinin yaşam doyumu düzeylerini etkilediğini göstermektedir (Dost, 2007). Öte yandan araştırmalar ebeveyn ya da aile tutumlarının ve çocuk yetiştirme stillerinin yaşam doyumunu etkilediğini dahası spor yapma, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılma gibi aktivitelerin insanların yaşam doyumu düzeyleri üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Sevinç & Özel, 2018). Bu bağlamda Kişisel Bilgi Formunda katılımcıların yaş, cinsiyet, aile yapısı, aile tutumu, kardeş sayısı, barınma durumu, kültürel ve sportif faaliyetlere katılım durumu, kronik hastalık veya engel durumu, romantik ilişki durumu, yakın arkadaşın olup olmaması hakkında bilgiler elde etmek için araştırmacılar tarafından hazırlanan 15 soruya yer verilmiştir.

Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)

Anketin ikinci bölümünde ise katılımcıların yaşam doyumu düzeylerini belirlemek için Diener vd. (1985) tarafından geliştirilen Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ) (The Satisfaction with Life Scale-SWLS) kullanılmıştır. Ölçek “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, biraz katılmıyorum, ne katılıyorum ne de katılmıyorum, çok az katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” şeklinde 7’li Likert tarzında beş sorudan oluşmaktadır. Her bir sorudan alınan puanlar bir ile yedi, toplam puan ise bir 5-35 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puan arttıkça yaşam doyumu pozitif yönlü olarak artmakta, düştüğünde ise yaşam doyumu azalmaktadır (Demirel, 2015). Ölçek Türkçe’ye Köker (1991) tarafından yapılan çalışma ile kazandırılmıştır. Ölçeğin Diener vd. (1985), tarafından geliştirilen orijinal halinde cronbach's alpha değeri 0.82 (Diener vd., 1985); Türkçe uyarlamasında ise 0,75 olarak bulunmuştur (Köker, 1991). Bu araştırmada ise Cronbach's alpha değeri 0,83 olarak saptanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanmasına başlanılmadan önce Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Etik Kurulu'ndan gerekli etik kurul izni alınmıştır. Veriler Muğla Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden yüz yüze anket vasıtasıyla toplanmıştır. Bu kapsamda öncelikle Muğla Meslek Yüksekokulundan gerekli izinler alınmış; ardından derslere giren öğretim elemanlarının izni doğrultusunda araştırma anketi için duyurular yapılmıştır. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere sınıf ortamında (derslerin olmadığı saatlerde) anket uygulanmıştır. Bir anketin cevaplama süresin yaklaşık 5-10 dakika aralığında olmuştur. Araştırmaya toplam 362 üniversite öğrencisi katılmıştır.

Araştırmada verilerin analizinde SPSS 25.0 istatistik programından yararlanılmıştır. Araştırmada betimleyici ve açıklayıcı istatistikler bir arada kullanılmıştır. Tablo 1.'de de görüldüğü üzere verilerin normalliği çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiş; değerlerin ± 2 aralığında (George & Mallery, 2010) olmasından dolayı parametrik testler kullanılmasına karar verilmiştir. Diğer taraftan katılımcıların yaşam doyumu ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $19,67 \pm 6,86$ olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Yaşam Doyunu Düzeylerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişkenler	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	S_x	Çarpıklık Statistic	SE.	Basıklık Statistic	SE.
Yaşam Doyumu Ölçeği	362	5.00	35.00	19.67	6.86	-0,104	0,128	-0,683	0,256

Doğrulamalı faktör analizi için SPSS AMOS 25 programı kullanılmıştır. Doğrulamalı faktör analizinde modelin uyumunu değerlendirmek için çeşitli uyum indeksi değerleri uygulanmıştır (Büyüköztürk vd., 2004). Araştırmada yaşam doyumu ölçeğinin uyum düzeylerinin belirlenmesi için χ^2/df , RMSEA, RMR, GFI, CFI, ve NFI değerleri belirlenmiştir (Tablo 2.). Tablo 2.'ye bakıldığında GFI ve NFI değerlerinin iyi uyum gösterdiği, CMIN/DF değerinin, RMSEA, RMR, CFI değerlerinin ise kabul edilebilir olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Yaşam Doyumu Ölçeğinin Uyum İndeks Değerleri

Uyum İndeksleri	Mükemmel Uyum Ölçütü	Kabul Edilebilir Uyum Ölçütü	Araştırma Bulgusu
CMIN/DF	$0 \leq \chi^2/df \leq 2$	$2 \leq \chi^2/df \leq 3$	2.53
RMSEA	$.00 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$	0.065
RMR	$.00 \leq RMR \leq .05$	$.05 \leq RMR \leq .10$	0.062
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI \leq .95$	0.988
CFI	$.95 \leq CFI \leq 1.00$	$.90 \leq CFI \leq .95$	0.991
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI \leq .95$	0.985

(Tosun, 2021).

3. Bulgular

Araştırmaya katılan 362 katılımcıların 222'si (%61.3)'ü kadın, 140'ı (%38.7) erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması 19.96'dır. Katılımcıların 272'si (%75.1) çekirdek aile, 51'i geniş aile 39'u bölünmüş/parçalanmış ailelerden gelmektedir. Tablo 3. incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun (%53.3) ailelerinin demokratik tutuma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların gelir algılarına bakıldığında büyük bölümünün "iyi" (%34.8) ve "orta" (45.3) düzeyde kümelendiği görülmektedir. Katılımcıların 254'ü öğrenci yurdu/apart (%70.2), 68'inin öğrenci evi (%18.8), 40'ının ise aileleri ile birlikte kaldığı tespit edilmiştir. Tablo 2.'ye bakıldığında katılımcıların önemli bir kısmının akademik başarılarını orta düzey (%46.4) olarak değerlendirdikleri; büyük bir bölümünün ise herhangi engel veya kronik rahatsızlığının olmadığı görülmektedir. Anketlerde elde edilen sonuçlar katılımcıların neredeyse yarısının (%42.3) düzenli olarak spor yapma alışkanlığının olmadığını ve benzer şekilde kültürel/sanatsal faaliyetlere çok az (ayda 1 - %47.5) katılım sağladıklarını göstermiştir.

Tablo 3. Katılımcıları Betimleyici İstatistikler

	Değişken	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	222	61.3
	Erkek	140	38.7
Yaş	18-21	316	87.3
	22-25	46	12.7
Aile Tutumu	Otoriter	58	16.0
	Demokratik	193	53.3
	Aşırı Koruyucu	85	23.5
	İlgisiz	26	7.2
Kardeş Sayısı	Kardeşi yok	12	3.3
	1	158	43.6
	2	89	24.6
	3	52	14.4
	4 ve üstü	51	14.1
Gelir Algısı	Çok iyi	22	6.1
	İyi	126	34.8
	Orta	164	45.3
	Kötü	40	11.0
	Çok kötü	10	2.8
Barınma Tipi	Öğrenci yurdu/apart	254	70.2
	Aile evi	40	11.0
	Öğrenci evi	68	18.8
Akademik Başarı Algısı	Çok iyi	26	7.2
	İyi	99	27.3
	Orta	168	46.4
	Kötü	59	16.3
	Çok kötü	10	2.8
Kronik Hastalık/Engel Durumu	Hayır	325	89.8
	Kronik hastalık	33	9.1
	Engellilik	4	1.1
Spor Yapma Sıklığı	Hiç yapmam	153	42.3
	Hafta 1 gün	78	21.5
	Haftada 2-3 gün	75	20.7
	Haftada 4-5 gün	39	10.8
	Hemen hemen her gün	17	4.7
Kültürel/Sanatsal Faaliyetlere Katılım Sıklığı	Hiç katılmam	76	21.0
	Ayda 1	172	47.5
	Ayda 2-3	80	22.1
	Haftada 4-5	21	5.8
	Ayda 6 ve üstü	13	3.6
Romantik İlişki	Evet	196	54.1
	Hayır	166	45.9
Yakın Arkadaş	Evet	339	93.6
	Hayır	23	6.4

Tablo 4. Cinsiyet ve Yaş Değişkenlerine Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Değişkenler	n	$\bar{X}$	S _x	sd	t	p
YDO	Cinsiyet	1. Kadın	222	19.95	6.68	2-360	.96
		2. Erkek	140	19.21	7.15		.320
	Yaş	1. 18-21	316	19.91	6,71	2-360	1.78
		2. 22-25	48	17.98	7,69		.075

*p<.05

Tablo 4. incelendiğinde katılımcıların cinsiyetleri ile YDO [$t(2-360)=0.96$; $p>.05$] düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Aynı şekilde yaş değişkeni ile de anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 5. Gelir Algısı ve Aile Tutumlarına Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Değişkenler		n	$\bar{X}$	S _x	sd	F	p	Fark
YDO	Gelir Algısı	1. Çok iyi	22	24.50	8.18	4-357	8.08	.00*	1-3
		2. İyi	126	21.19	6.49				1-4
		3. Orta	164	18.75	6.47				1-5
		4. Kötü	40	17.02	6.49				2-3
	Aile Tutumları	5. Çok kötü	10	15.30	7.21	3-358	3.10	.027*	2-4
		1. Demokratik	193	20.30	6.51				1-4
		2. Otoriter	58	18.74	7.68				
		3. Aşırı Koruyucu	85	19.90	6.71				
		4. İlgisiz	26	16.26	7.19				

*p<.05

Gelir algısı değişkeni ile YDO [$F(4-357)= 8.08$; $p<.05$] düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 5.). Gelir algısı “çok iyi” olan katılımcıların “orta”, “kötü” ve “çok kötü” olanlara göre yaşam doyum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Dahası gelir algısını “iyi” olarak tanımlayanların yaşam doyum düzeyleri “kötü” ve “çok kötü” olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık aile tutumu ile YDO [$F(2-358)= 3.10$; $p<.05$] arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Tablo 5.). Demokratik tutumlara sahip ailelerden gelen katılımcıların yaşam doyum düzeyleri ilgisiz aile tutumlarına sahip ailelere göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 6. Kardeş Sayısına Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Değişkenler			n	$\bar{X}$	S _x	sd	F	p	Fark
YDO	Kardeş Sayısı	1.	Kardeşi yok	12	19.16	8.58	4-357	.255	.906	
		2.	1	158	19.89	6.88				
		3.	2	89	19.13	7.40				
		4.	3	52	20.13	5.69				
		5.	4 ve üstü	51	19.53	6.73				

*p<.05

Tablo 6. incelediğinde katılımcıların kardeş sayısı ile YDO [$F(4-357)= .255$; $p>.05$] arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Tablo 6).

Tablo 7. Romantik İlişki ve Yakın Arkadaş Değişkenlerine Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Değişkenler		n	$\bar{X}$	S _x	sd	t	p
YDO	Romantik İlişki	1. Var	196	19.94	6.52	2-360	.81	.41
		2. Yok	166	19.35	7.25			
	Yakın Arkadaş	1. Var	339	19.86	6.81	2-360	2.02	.043*
		2. Yok	23	16.86	7.21			

*p<.05

Tablo 7.'ye bakıldığında katılımcıların romantik ilişki durumu değişkeni ve YDO arasında [$t(2-360)=.81$; $p>.05$] anlamlı bir ilişki saptanmadığı anlaşılmaktadır. Ancak katılımcıların yakın arkadaş değişkeni ve YDO [$t(2-360)=2.02$; $p<.05$] arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı belirlenmiştir (Tablo 7.).

Tablo 8. Barınma Tipi ve Akademik Başarı Algı Değişkenlerine Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Değişkenler	n	$\bar{x}$	S_x	sd	F	p	Fark
YDO	Barınma Tipi	1. Öğrenci yurdu/apart	254	19.45	6.92	2-359	.53	.58
		2. Aile evi	40	20.58	7.39			
		3. Öğrenci evi	68	19.94	6.35			
	Akademik Başarı Algısı	4. Çok iyi	26	20.76	6.99	4-357	5.36	.00*
		1. İyi	99	21.23	6.63			
		2. Orta	168	19.82	6.58			
		3. Kötü	59	16.99	6.66			
		4. Çok kötü	10	14.50	8.92			

*p<.05

Ayrıca katılımcıların barınma tipine göre YDO [$F(4-357) = .53$; $p > .05$]’da istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir (Tablo 8.). Diğer taraftan akademik başarı algısı ile YDO [$F(4-357) = 5.36$; $p < .05$] arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 8.). Katılımcıların akademik başarı algısı “iyi” olanların “kötü” ve “çok kötü” olanlara göre yaşam doyum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca akademik başarı algısı “orta” olarak tanımlayanların yaşam doyum düzeyleri “kötü” olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Kronik Hastalık/Engellik Durumuna Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Kronik hastalık/Engel durumu	n	$\bar{x}$	S_x	sd	t	p
YDO	1. Yok	325	19.91	6.76	2-360	1.88	.042
	2. Var	37	17.49	7.47			

*p<.05

Tablo 9.’a bakıldığında katılımcıların kronik hastalık/engel durumu değişkeni ve YDO [$t(2-360) = 1.88$; $p < .05$] düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Kronik hastalığı/engel durumu olan katılımcıların yaşam doyum düzeylerinin olmayanlara göre daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 10. Spor Yapma Sıklığı Değişkenine Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Spor Yapma Sıklığı	n	$\bar{x}$	S_x	sd	F	p	Fark
YDO	1. Hiç yapmam	153	18.56	6.99	4-357	3.89	.004*	1-4
	2. Hafta 1 gün	78	19.52	6.73				
	3. Haftada 2-3 gün	75	20.92	6.37				
	4. Haftada 4-5 gün	39	22.67	6.61				
	5. Hemen hemen her gün	17	17.88	6.76				

*p<.05

Tablo 10.’a bakıldığında katılımcıların spor yapma sıklığına göre YDO [$F(4-357) = 3.89$; $p < .05$] arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Spor yapma sıklığı “Haftada 1 gün” olan katılımcıların “haftada 4-5 gün” gün spor yapanlara göre daha yüksek yaşam doyum düzeylerinin olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 11. Kültürel/Sanatsal Faaliyetlere Katılım Sıklığı Değişkenine Göre Yaşam Doyumu Düzeyleri

Ölçek	Kültürel/Sanatsal Faaliyetlere Katılım Sıklığı	n	$\bar{x}$	S_x	sd	F	p	Fark
YDO	1. Hiç katılmam	76	16.79	7.69	4-357	5.68	.00*	1-2
	2. Ayda 1	172	19.79	6.37				
	3. Ayda 2-3	80	21.71	6.32				
	4. Haftada 4-5	21	21.28	6.53				
	5. Ayda 6 ve üstü	13	19.69	7.14				

Tablo 11. İncelendiğinde katılımcıların kültürel/sanatsal faaliyetlere katılım sıklığına göre YDO [F(4-357)= 5.68; p<.05] arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Kültürel/sanatsal faaliyetlere katılım sıklığı “hiç katılmam” olanların yaşam doyum düzeyleri “ayda 1” ve “ayda 2-3” olanlara göre daha düşük olduğu anlaşılmıştır.

4. Tartışma ve Sonuç

Üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeylerinin bazı değişkenlere göre belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmaya 362 öğrenci katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular cinsiyet ve yaş değişkenlerinin yaşam doyum düzeylerini etkilemediğini göstermiştir. Literatürde yapılan çalışmalar yaşam doyum düzeyleri ile cinsiyet ve yaş arasında bir ilişkinin olmadığını göstermektedir (Acar & Yılmaz, 2021; Demirbilek & Bozanoğlu, 2023; Ertekin, 2021; Tunç, 2020). Aslında cinsiyet ve yaş faktörlerinin yaşam doyumunu etkilememesi Myers ve Diener (1995)’in de belirttiği gibi yaşam doyumunun sosyodemografik değişkenlerden ziyade kişisel ve psikolojik değişkenlerden etkilendiğini kanıtlar niteliktedir. Dahası araştırmaya katılanların yaşlarının birbirine çok yakın olması ve aynı gelişimsel dönem içinde olmaları da bu sonuca yol açmış olabilir. Gelir düzeyi ya da ekonomik durumun yaşam doyumlarıyla arasında bir ilişki olduğunu bilinmektedir (Cavga, 2019; Dost, 2007; Guan vd., 2019; Zhuk vd., 2023). Yüksek gelir seviyeleri, bireylerin refahına katkıda bulunan ürün ve hizmetlere erişmesine olanak tanıdığı için genellikle artan yaşam doyumunu ile ilişkili olduğu bildirilmektedir (Guan vd., 2019). Dahası yaşam doyum ve gelir seviyeleri arasındaki ilişki yalnızca gençler ve üniversite öğrencilerinde değil aynı zamanda göçmen ve savaştan etkilenen yetişkinlerde dahi önemli bir faktördür (Zhuk vd., 2023). Diğer taraftan gelir düzeyinin rakamsal değeri bir anlam ifade etmeyebilir bunun yerine subjektif gelir algısının daha önemli olduğu literatürde son yıllarda ön plana çıkmaktadır (Ren vd., 2022). Bu nedenle araştırmada doğrudan bir gelir sorusu yerine gelir algısına yönelik bir soru sorulmuştur. Yapılan analizler neticesinde gelir düzeyini “çok iyi” “iyi” olarak tanımlayanların yaşam doyum düzeyleri “orta”, “kötü” ve “çok kötü” olarak tanımlayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Sonucun literatür ile uyumlu olduğu görülmüştür (Cavga, 2019; Dost, 2007; Guan vd., 2019; Zhuk vd., 2023). Gelir, yaşam doyumunu etkileyen önemli bir faktör olsa da tek belirleyici değildir. Aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, statü, sağlık ve davranışsal boyutları içeren sosyal refah, bireylerin mutluluğunun ve yaşam doyumunun şekillenmesinde de önemli bir rol oynamaktadır (Hamzaoglu, 2022).

Literatürdeki çalışmalar aile tutumlarının ve/veya ebeveyn yetiştirme tarzlarının yaşam doyum düzeylerini etkilediğini göstermektedir (Çiftçi Arıdağ ve Ünsal Seydoğulları, 2019; Bakan ve Güler, 2017; Çivitci, 2009). Bu araştırmada literatürle uyumlu olarak demokratik tutumlara sahip ailelerden gelen öğrencilerin yaşam doyumlarının ilgisiz ailelerden gelenlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dahası demokratik tutumlara sahip aileden gelen gençlerin yaşam doyumlarının aşırı koruyucu ve otoriter ailelerden gelenlere göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Bu durumun demokratik tutumlara sahip ailelerden gelen bireylerin koşulsuz kabul edilmeleri ve sevimlerinin (Dost, 2007) özgüvenli olarak yetişmelerini sağladığı ve kendilerini değerlendirmede olumlu bakış açısını beraberinde getirdiği söylenebilir. Kardeş sayısının yaşam doyumuna etkisinin incelendiği bazı çalışmalar (Ünal & Şahin, 2013; Simsaroglu Beydola vd., 2022) kardeş sayısının yaşam doyumuna etkisinin olmadığını; bazı çalışmalar (Çivitci, 2009; Tunç, 2020) ise kardeş sayısının yaşam doyumunu üzerinde etkisinin olduğunu bildirmektedir. Araştırmada kardeş sayısının yaşam doyumunu anlamlı bir şekilde etkilemediği sonucuna varılmış; bu sonucun Simsaroglu Beydola vd. (2022)’in da belirttiği üzere kardeşi olan ve olmayan bireylerde aile içi iletişim ve etkileşimin benzer olmasından kaynaklı olabileceği düşünülmüştür.

Araştırmada ortaya çıkarılmak istenilen önemli bir konu üniversite öğrencilerin hayatında yakın arkadaş ya da özel biri olup olmamasının yaşam doyumlarına etkisidir. Yapılan analizler yakın arkadaşla sahip olan öğrencilerin yaşam doyumlarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Konu ile ilgili çalışmalar arkadaş sayısı arttıkça yaşam doyum düzeylerinin etkilenmediğini bildirmektedir (Altundağ, 2013; Demir vd., 2021). Diğer taraftan Chow (2005) yaptığı çalışmada olumlu arkadaş ilişkilerinin yaşam doyumunu olumlu yönde etkilediğini bildirmektedir. Bu yönüyle araştırma literatürden farklılaşmakla birlikte Chow (2005)’un belirttiği üzere çevredeki insanların sayısından ziyade kurulan ilişkilerin kalitesinin bu noktada belirleyici olduğu dile getirilebilir. Romantik ilişki bakımından da bu durumun benzer olduğu söylenebilir. Nitekim araştırmada literatürün (Dinçer, 2021; Kaya, 2020) aksine yaşam doyum düzeylerinin romantik ilişkiler açısından

etkilenmediği bulunmuştur. Böyle bir sonucun oluşmasının nedeni araştırmada romantik ilişkinin süresi, derinliği ve uyumu hakkında bilgi toplanmaması ve yalnızca ilişkinin varlığının irdelenmesi olabilir.

Bireyin yaşadığı mekân ya da barınma tipi yaşam kalitesinin bir göstergesinden daha fazlasıdır. Barınılan yerin bireyin fiziksel sağlığı ve psikolojik refahı için çeşitli faydaları olabilir. Dahası, yakın ilişkilerin, arkadaşlar ve akrabalarla ilişkilerin ve boş zaman aktivitelerinin odak noktasıdır (Chow, 2005). Bu yönüyle öğrencilerin zamanlarının önemli bir kısmını geçirdikleri barınma tipi yaşam doyumunu etkileyen önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir. Araştırma kapsamında yapılan analizler öğrencilerin barınma tipinin yaşam doyumunu düzeyleri üzerine etkisinin olmadığını ortaya koymuştur. Bu yönüyle araştırma literatürdeki çalışmalardan (Çağatay İn & Şanlı Kula, 2019; Kandemir vd., 2016; Koçak, 2016) ayrılmaktadır. Sonuçların literatürden farklılaşmasının nedeninin Kandemir vd. (2016)'ın da belirttiği üzere barınma tipinden ziyade ekonomik koşullar nedeniyle yaşanılan yerin değişmesinden kaynaklı olduğu söylenebilir. Nitekim Çağatay İn & Şanlı Kula (2019) yaptıkları çalışmada özel yurttan kalan öğrencilerin yaşam doyumunu düzeylerinin devlet yurdunda kalanlara göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bu araştırmada devlet-özel ayrımı yapılmaksızın barınma tipi ile ilgili veriler toplandığı için sonucun literatürden farklılaştığı dile getirilebilir. Diğer taraftan araştırmada aile evinde kalan öğrencilerin yaşam doyumunu ortalama puanlarının öğrenci yurdu/apart ve öğrenci evinde kalanlara göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Chow (2005)'un da ifade ettiği üzere barınılan yer sadece fiziksel bir ortamdan ibaret değildir aynı zamanda sosyal ilişkilerde önemli bir alandır. Bu yönüyle ailesi ile kalan öğrencilerin yaşam doyumunu puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olması şaşırtıcı değildir.

Araştırmadan elde edilen önemli bir diğer sonuç öğrencilerin akademik başarı algıları yükseldikçe yaşam doyumunu düzeylerinin yükselmesidir. Literatürde çoğu çalışma (Bahar & Abdramanova, 2023; Chow, 2005; Çiftçi Arıdağ & Ünsal Seydooğulları, 2019; Çivitci, 2009; Dost, 2007) akademik başarının yaşam doyumunu açıklamada önemli bir faktör olduğunu bildirmekteyken birkaç çalışma (Süt vd., 2019; Yelpeze & Yakar, 2019) ise bu şekilde bir ilişkinin olmadığını göstermektedir. Başarının subjektif bir kavram olduğu söylenebilir. Kime göre? Ne zaman? Nasıl? olduğu bireyin süzgecinden geçer ve bu duruma karşı olumlu ya da olumsuz duygu geliştirir. Duygular yaşam doyumunu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Diener vd., 1985) bu nedenle öğrencilerin akademik başarıları arttıkça mutluluklarının artmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Öte yandan akademik başarı yüksek olduğu için mi yaşam doyumunu düzeyleri yükselmekte ya da yaşam doyumunu düzeyleri yüksek olduğu için mi akademik başarı yükseliyor düşünülmesi gereken bir diğer konudur.

Kronik hastalık ve/veya engel durumu travmatik ve zorlayıcı bir deneyimdir. Nitekim araştırma sonuçları kronik hastalık/engele sahip olanların, kronik hastalık/engele sahip olmayanlara göre düşük olduğunu göstermiştir. Aslında kronik hastalığın/engel durumunun getirdiği psikososyal ve ekonomik olumsuzluklar düşünüldüğünde bunun öngörülen bir sonuç olduğu söylenebilir. Literatürde kronik hastalık/engel durumunda yaşam doyumunu düzeylerine ilişkin çalışmaların genellikle yaşlı nüfus; spesifik olarak belirli kronik hasta popülasyonları (Buczak-Stec, König & Hajek, 2018; Demirel, 2015; Piotrkowska vd., 2023) ve engelli birey veya aileleri (Babahanoğlu & Kaya, 2023; Kara, Bacı & Tatar, 2020); üzerine yapıldığı söylenebilir. Bu yönüyle araştırmadan elde edilen bu sonucun literatüre önemli bir katkı sağladığı düşünülmüştür.

Araştırma sonucunda elde edilen önemli bir bulgu da spor yapma sıklığı ve kültürel/sanatsal faaliyetlere katılımın yaşam doyumunu düzeyleri üzerinde etkisinin olduğudur. Sporun fiziksel sağlık için yararları yadsınamaz bir gerçektir. Diğer taraftan spor yapmanın psikolojik ve sosyal açıdan bireye olumlu katkı sağladığı bilinmektedir (Küçük & Koç, 2004). Literatürdeki çalışmalar bireylerin spor yapma sıklığı arttıkça yaşam doyumunu düzeylerinin arttığını bildirmektedir (Ekizoğlu, 2023; İncekara, 2018). Sevinç ve Özel (2018) yaptıkları çalışmada boş zaman aktivitesi olarak dalış sporu yapanların yaşam doyumunu düzeylerinin yüksek olduğunu bulmuşlardır. Spor yapmanın bireylerin beden imajları ve benlik algılarına olumlu katkı sağlamasının yaşam doyumunu düzeylerini etkileyebilmektedir. Yine benzer şekilde kültürel/sanatsal faaliyetlere katılım bireyin sosyalleşmesini, zamanını kaliteli geçirmesini sağlayabileceği için yaşam doyumunu düzeylerine pozitif katkı sağlayabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin gelir algıları, aile tutumları, yakın arkadaş ilişkileri, akademik başarı algıları, kronik hastalık veya engel durumları, spor yapma sıklıkları ve kültürel faaliyetlere katılma sıklıkları ile yaşam doyumunu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ancak, öğrencilerin cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, romantik ilişki durumu ve barınma tipi gibi değişkenler ile yaşam doyumunu düzeyleri arasında bir ilişki tespit edilmemiştir. Sosyal hizmet mesleği açısından değerlendirildiğinde, bu sonuçların dikkat çekici olduğu söylenebilir. Elde edilen bulgular, sosyal hizmet uzmanlarının gençlerle yürütülecek

uygulamalarda yaşam doyumu konusuna yönelik çalışmalarına katkıda bulunabilir. Ayrıca, sosyal hizmet uzmanları, özellikle kurum bakımında bulunan gençlerin sosyalleşmelerini teşvik ederek, spor ve kültürel faaliyetlere katılımlarını artırarak, bu gençlerin psikolojik iyilik halleri üzerinde olumlu bir etki yaratabilirler.

Kaynaklar

- Acar, K., & Yılmaz, A. K. (2021). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyumları ile yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 25-35.
- Altundağ, Y. (2013). *Anne-babası boşanmış ergenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinde yordayıcı değişkenler olarak yaşam doyumu ve yalnızlık* (Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Babahanoğlu, R., & Kaya, N. G. (2023). Engelli çocuğa sahip ebeveynlerin yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(3), 886-898. <https://doi.org/10.33437/ksusb.1326435>
- Bahar, H. H., & Abdramanova, N. (2023). Türkiye ve Kazakistan'daki öğretmen adaylarının akademik başarı ve yaşam doyum düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(237), 389-408.
- Bakan, İ., & Güler, B. (2017). Duygusal zekânın, yaşam doyumu ve akademik başarıya etkileri ve demografik özellikler bağlamında algı farklılıkları. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19(33), 1-11.
- Buczak-Stec, E. W., König, H. H., & Hajek, A. (2018). Impact of incident Parkinson's disease on satisfaction with life. *Frontiers in Neurology*, 9, 589. <https://doi.org/10.3389/fneur.2018.00589>
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Kahveci, Ö., & Demirel, F. (2004). Güdülenme ve öğrenme stratejileri ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, 23. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Cavga, Z. (2019). *Lise öğrencilerinde aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Chow, H. P. H. (2005). Life satisfaction among university students in a Canadian prairie city: a multivariate analysis. *Social Indicators Research*, 70(2), 139-150. <https://doi.org/10.1007/s11205-004-7526-0>
- Çağatay İn, E., & Şanlı Kula, K. (2019). Üniversite öğrencilerinin tükenmişlik ve yaşam doyumunun incelenmesi: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 403-442. <https://doi.org/10.19171/uefad.679322>
- Çiftçi Arıdağ, N. Ç., & Ünsal Seydooğulları, Ü. (2019). Lise öğrencilerinin yaşam doyumu ve yılmazlık düzeylerinin anne-baba tutumlarıyla ilişkisi açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4), 1037-1060.
- Çivitci, A. (2009). İlköğretim öğrencilerinde yaşam doyumu: Bazı kişisel ve ailesel özelliklerin rolü. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 29-52.
- Çok, F., Özdoğan, H. K., Berber, K., & Yeler, Z. (2023). Yetişkinliğe geçiş sürecinde gelişimsel bir kriz: Çeyrek yaşam krizi. *Humanistic Perspective*, 5(2), 898-920.
- Demir, R., Tanhan, A., Çiçek, İ., Yerlikaya, İ., Çırak Kurt, S., & Ünverdi, B. (2021). Yaşam kalitesinin yordayıcıları olarak psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumu. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 192-206. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021351256>
- Demirbilek, N., & Bozanoğlu, B. (2023). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu, iletişim becerileri ve yaşam boyu öğrenme düzeyleri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 312-333. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1132020>
- Demirel, A. C. (2015). *Genç kanser hastalarının sosyal destek düzeyleri ve yaşam doyumu* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi.
- Diener, E. (1984). Subjective well-Being. *Psychological Bulletin*, 95, 542-575.
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Dinçer, D. (2021). Romantik ilişkisi olan kadınlarda algılanan partner değişimi, yakınlık ve yaşam doyumu. *International Journal of Social Inquiry*, 14(2), 569-590. <https://doi.org/10.37093/ijsi.990863>
- Dost, M. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22), 132-143.
- Ekizoğlu, Ö. (2023). Açık su yüzme sporcularının spora bağlılıklarının yaşam doyumuna etkisi. *Spor Eğitim Dergisi*, 7(1), 68-76. <https://doi.org/10.55238/seder.1260479>

- Ertekin, A. B. (2021). Kariyer adanmışlığı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 128-141.
- George, D., & Mallery, M. (2010). SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson
- Guan, C., Qiu, Y., & An, R. (2019). Relative income and life satisfaction among Chinese adults. *Sustainability*, 11(20), 5651. <https://doi.org/10.3390/su11205651>
- Güdül, M. D. (2015). *Üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon profillerinin psikolojik ihtiyaç doyumu, akademik erteleme ve yaşam doyumu ile ilişkisi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Hamzaoğlu, N. M. (2022). Beyond money: A social analysis of happiness. *Beykoz Akademi Dergisi*, 10(2), 374-389. <https://doi.org/10.14514/beykozad.1191226>
- IFSW. (2014). Global definition of social work. <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/> adresinden alınmıştır.
- İncekara, T. (2018). *Üniversite öğrencilerinde vücut algısı ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi.
- Kandemir, H., Dirik, B., & Narin, M. (2016). Evde yaşayan öğrenci ile yurttta yaşayan öğrencinin yaşam doyumu düzeylerinin yapısal eşitlik modeli ile analizi. *İş ve Hayat*, 2(4), 275-291.
- Kara, E., Bacı, G. B., & Tatar, S. T. (2020). Fiziksel engelli sedanter bireyler ile aktif spor yapan fiziksel engelli bireylerin yaşam doyum düzeylerinin karşılaştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 154-165. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.643966>
- Kaya, Ö. S. (2020). Romantik ilişkilerde sorun çözme becerileriyle ilişkili faktörler: Yaşam doyumu ve diğer kâmlığın yordayıcı etkisi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 3(1), 33-56.
- Koçak, Ö. F. (2016). Kişilerarası çatışmalar ve yaşam doyumu ilişkisi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Journal of International Social Research*, 9(43). <https://doi.org/10.17719/jisr.20164317765>
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeylerinin karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi.
- Küçük, V., & Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 1-11.
- Myers, G. D., & Diener, E. (1995). "Who Is Happy?", *Psychological Science*, 6 (1): 10-19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x>
- NASW. (2003). Nasw standards for the practice of social work with adolescents. Erişim Tarihi: 07.11.2024 Erişim Linki: <https://www.socialworkers.org/Practice/NASW-Practice-Standards-Guidelines/NASW-Standards-for-the-Practice-of-Social-Work-with-Adolescents>
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). Themeasurement of life satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16, 134-143. <https://doi.org/10.1037/a0016777>
- Özbesler, C., & Duyan, V. (2010). Okul ortamlarında sosyal hizmet. *Eğitim ve Bilim*, 34(154).
- Özer, M., & Karabulut, Ö. Ö. (2003). Yaşlılarda yaşam doyumu. *Turkish Journal of Geriatrics*, 6(2), 72-74.
- Özgür, G., Babacan Gümüş, A., & Durdu, B. (2010). Evde ve yurttta kalan üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 25-32.
- Piotrkowska, R., Kruk, A., Krzemińska, A., Mędrzycka-Dąbrowska, W., & Kwiecień-Jaguś, K. (2023). Factors determining the level of acceptance of illness and satisfaction with life in patients with cancer. *Healthcare (Basel)*, 11(8), 1168 <https://doi.org/10.3390/healthcare11081168>
- Ren, Z., Yue, G., Xiao, W., & Fan, Q. (2022). The influence of subjective socioeconomic status on life satisfaction: The chain mediating role of social equity and social trust. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(23), 15652.
- Sevinç, F., & Özel, Ç. H. (2018). Boş zaman aktivitesi olarak dalış ve yaşam doyumu ile ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 397-415. <https://doi.org/10.16953/deusosbil.416816>
- Simsaroglu Beydola, B., Karagülmez, K., Ruso, K., Kaptan, S., & Bulut-Serin, N. (2022). Evaluation of hopelessness and life satisfaction levels in adolescents. *Online Submission*, 11(2), 162-177.
- Süt, H. K., Küçükkaya, B., Cumur, E., & Özdemir, E. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 326-334. <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.334>
- Tel, F. D., & Sarı, T. (2016). Üniversite öğrencilerinde öz duyarlılık ve yaşam doyumu. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 292-304. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2016.16.1-5000182922>
- Tosun, S. (2021). Uyum istatistikleri (En uygun modelin seçimi ve model-veri uyumu). <https://selmatosun.medium.com/uyum-i%CC%87statistikleri-en-uygun-modelin-se%C3%A7imi-ve-model-veri-uyumu-4e62d4d7fd80> adresinden alınmıştır.

- Tunç, A. Ç. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaşam doyumu ile mutluluk korkusu düzeylerindeki ilişkinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 57-68. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.655508>
- Ünal, A. Ö., & Şahin, M. (2013). Lise öğrencilerinin yaşam doyumlarının bazı değişkenlere göre yordanması. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 2(3), 46-63.
- Yelpaze, İ., & Yakar, L. (2019). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu ve bilişsel esnekliklerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9 (54), 913-935.
- Zhuk, Y., Bilan, S., Brycz, M., & Brycz, H. (2023). Economic status, emigration, and life satisfaction: Strategies of acculturation among Belarusian and Ukrainian Migrants in Poland before and during the war. *Economics & Sociology*, 16(4), 321-332. <https://doi.org/10.14254/2071-789X.2023/16-4/16>

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;

☒ . Bu çalışmanın yazar/yazarları, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun tarih 21.12.2022 sayı ve 163 kararı ile etik kurul izin belgesi almış olduklarını beyan etmektedir.

2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.

3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.

4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
